

آزادی های فردی در راستای جواز استفاده از شبکه های

اجتماعی در مرحله تحقیقات مقدماتی

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۷/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۲/۱۲)

مهدی حیدری

کارآموز و کالت مرکز وکلای کرمانشاه

چکیده

حقوق و آزادی های فردی (جواز استفاده از شبکه های اجتماعی) در تحقیقات مقدماتی امروزه جزء قواعد آمره بین المللی است که اسناد بین المللی متعدد و قانون اساسی و قوانین عادی داخلی بر رعایت آن در تحقیقات مقدماتی تاکید دارد. با این وجود از یک سو مفهوم شبکه های اجتماعی متهم و قلمرو آنها و گستره مصونیت این حقوق در نظام کیفری به روشنی تبیین نشده است و از دیگر سو اصل مصونیت یک اصل مطلق نیست بلکه مصالح اجتماعی بازرسی ارتباطات و شبکه های اجتماعی متهم را با رعایت ضوابط و تشریفات قانونی ایجاب می نماید که بایستی این موازین مورد مطالعه قرار گیرد. مساله اساسی دیگر ضمانت اجرای نقض حقوق یاد شده است، ضمانت اجرای نخست، اعتبار اقدامات قضایی ناشی از نقض این حقوق اعم از ادله تحصیلی، قرار مجرمیت و حکم محکومیت است که برخی حقوقدانان نظر به بطلان ادله حاصله داده و پاره ای دیگر به اعتبار کامل دلایل اعتقاد دارند. در خصوص اعتبار قرار مجرمیت و محکومیت نیز همین احتمالات مطرح است. گونه دوم ضمانت اجرای نقض حریم خصوصی در شبکه های اجتماعی و جرم انگاری آن در فضای مجازی است که قانونگذار در قانون مجازات اسلامی و قوانین خاص دیگر نظیر جرایم رایانه ای، تجارت الکترونی و غیره برخی از مصادیق نقض را جرم انگاشته و با کیفر حبس یا جزای نقدی پاسخ داده است. اما برخی از مصادیق مهم من جمله دسترسی غیر مجاز به ارتباطات، انتقال غیر مجاز، بازرسی غیر قانونی شبکه های اجتماعی، با خلاء قانونی مواجه است. از این رو این مقاله با عنوان «جایگاه آزادی های فردی در مرحله تحقیقات مقدماتی باتکیه بر جواز استفاده از شبکه های اجتماعی» به بررسی این مسائل می پردازد.

واژگان کلیدی: حقوق و آزادی های فردی، مصونیت فضای مجازی، تحقیقات مقدماتی